

basisschool
Piet Hein

Themanieuwsbrief 5

mei 2023

Vakleerkrachten bieden meer verdieping

Dansen, zingen, sporten: het hoort erbij op iedere basisschool. Bij de Piet Hein gaan we hierin een stapje verder. Gespecialiseerde vakleerkrachten voor gym, (bewegings) theater en muziek geven extra verdieping aan de lessen: "Als kinderen hier al jong plezier in hebben, hebben ze daar een leven lang profijt van." In deze themabrief stellen deze enthousiaste teamleden zich aan u voor.

Peter Wagenaar, vakleerkracht zang en muziek

"Een melodie van nu komt soms regelrecht bij Bach vandaan"

Peter is aan het conservatorium opgeleid tot organist en dirigent. Naast zijn werk als muzikleerkracht begeleidt hij meerdere koren voor volwassenen – van pop tot klassiek –, coacht hij een band, componeert hij eigen muziek en werkt hij mee aan theatervoorstellingen. Hij geeft sinds 2016 bij de Piet Hein les in alle groepen. Peter begeleidt ons kerstkoor, werkt mee aan de musical en organiseert het open podium in KHL.

"Niet muzikaal zijn: volgens mij bestaat dat niet. Mensen die dat van zichzelf zeggen, zijn te weinig met muziek in aanraking gekomen. Niet iedereen kan de sterren van de hemel zingen, maar ik ben ervan overtuigd dat iedereen wel kan genieten van muziek maken. Dat wil ik de kinderen meegeven.

Ik volg de leerlingen van kleuter tot puber, iedere week. Het is boeiend om hun muzikale smaakontwikkeling te volgen. En die verandert steeds sneller. Tien jaar geleden kon het nog, maar nu moet je in groepen 7 en 8 niet meer aankomen met Kinderen voor Kinderen. Ze luisteren al veel jonger naar volwassen muziek. De keerzijde is dat ze ook teksten te horen krijgen waar ze nog niet aan toe zijn. Ik heb het daar wel over, en ik probeer ook de link te leggen naar klanken van tien, vijftig, soms honderd jaar terug. Sommige moderne melodieën komen regelrecht bij Bach vandaan! Zo leer ik ze dat er geen keiharde scheidslijnen bestaan tussen genres,

tussen modern en klassiek. Met die inzichten wil ik de openheid creëren om een brede muzieksmaak te ontwikkelen.

We werken hier met de methode 123Zing. In een doorlopende leerlijn gaan we van eenvoudige ritmes klappen in groep 1 naar eigen nummers maken op de chromebook in groep 8. We zingen samen, leren melodieën en akkoorden, en experimenteren met boomwhackers en ritme-instrumenten zoals sambaballen, woodblocks en trommels.

Iedereen doet mee, ook aan de voorstelling: dat is het uitgangspunt. Daar hoeft je geen topmuzikant of solozanger voor te zijn. Als kinderen meer willen gaan doen met muziek, wijs ik ze natuurlijk graag de weg. Maar ik kan er net zo hard van genieten als ik op de gang spontaan het liedje hoor zingen dat we eerder die dag hebben geleerd. Dan weet ik: ik heb weer een zaadje geplant.”

De tip van Peter:

“Via de website van [123Zing](#) kun je de liedjes beluisteren die we in de klas oefenen. Je vindt er ook opdrachten die leuk zijn om thuis te doen, zoals ritmes maken op de drumcomputer.”

Yort Willems en Carlo Rumping, gymleerkrachten

“Het gaat niet om wat je kunt maar om hoe je bent”

Yort en Carlo zijn beiden gespecialiseerde vakleerkrachten en waren als kind al heel sportief. Toch vond Yort de gymlessen vroeger stom. Toen hij zich realiseerde waarom – “ik heb gewoon nooit goed les gehad” – heeft hij er zijn missie van gemaakt om dat beter te doen. Hij richtte [gymmeester.nl](#) op en ontwikkelde met gelijkgestemde vakgenoten, onder wie Carlo, een eigen visie en methode.

“Plezier is de basis van bewegen, ook voor het latere leven. Het is de enige duurzame motivator. We weten allemaal dat meer bewegen gezond is. En meer dan dat: je voelt je fitter, zit beter in je vel en je hebt meer sociale contacten. Toch zijn er veel volwassenen die niet sporten. Daarom is het essentieel dat je in de eerste twaalf jaar van je leven de koppeling tussen bewegen en plezier meekrijgt. Dát is het verschil dat we willen maken met de gymles.

Om kinderen te laten ontdekken wat bij hen past, bieden we veel verschillende manieren van bewegen aan. Ook als voetbal of basketbal je niet aanspreekt, kun je altijd iets anders vinden waar je enthousiast van wordt. Van freerunnen en tafeltennis tot jeu de boules en schermen: we laten zien wat allemaal mogelijk is. Vanaf groep 1 spreken we veel vaardigheden aan: tikken, mikken, balanceren, rennen, springen, klimmen. Want ieder kind is ergens anders goed in en vindt andere dingen leuk.

Eens per jaar houden wij een visiedag, waarbij we kijken naar de nieuwste ontwikkelingen in het bewegingsonderwijs. We werken bijvoorbeeld nu met de Mowgli-theorie. Kort gezegd: als je kinderen een uitdagende omgeving biedt, komen ze ook zonder instructie tot leren. In plaats van een parcours bieden we daarom soms gewoon touwen, klimrekken, matten en ballen aan. Daarmee verzinnen ze de leukste dingen en dagen ze elkaar uit, zonder dat het meteen te competitief wordt. We vragen iedere les: ‘wat heb je gezien bij klasgenoten dat je echt knap vond?’ Daar letten ze dus op bij elkaar, en zo leren ze waardering voor elkaar hebben op een andere manier dan met scores.

In de lessen gaat het uitdrukkelijk niet om wedstrijden winnen, maar om een veelzijdige motorische ontwikkeling en samen plezier maken. Vrij bewegen betekent dat je je veilig moet kunnen voelen, dat je fouten mag maken. Dat ervaar je niet als er tegen je geschreeuwd wordt omdat je een doelpunt mist.

Belangrijker dan wát kinderen zijn in sport, is hoe ze zijn: sportief gedrag, inzet, samenspel. Dat is ook waar we naar kijken voor het rapport. Je zal ons nooit de befaamde piepjestest zien afnemen. Ons grootste plezier is als een kind glunderend naar ons toekomt en zegt: ik kán het, meester!”

De tip van Yort en Carlo:

“Sporten en buitenspelen is vooral: even puur fysiek bezig mogen zijn en gedachten verzetten. Plezier en een positieve instelling gaan vóór competitie.”

Lizzy Hennequin en Daan Hamel, vakleerkrachten (bewegings)theater
“Hier kunnen kinderen een andere kant van zichzelf ontdekken”

Lizzy en Daan studeerden allebei af als theaterdocent aan de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. Daan geeft bij de Piet Hein les aan de groepen 1 tot en met 4, Lizzy aan de groepen 5 tot en met 8. Beiden zijn ook verbonden aan middelbare scholen: Lizzy als cultuurcoach en Daan als leerkracht. Naast hun werk in het onderwijs maken beiden voorstellingen voor het (jeugd)theater. Lizzy ontwikkelt ook educatiemateriaal.

“Theater heeft kinderen veel te bieden. Spelplezier, dat staat voorop. Maar het helpt ook kwaliteiten ontwikkelen die in het verdere leven belangrijk zijn: emoties herkennen, samenwerken, je verplaatsen in de ander. In onze lessen kunnen de kinderen dat allemaal spelenderwijs ontdekken. Het is dat uur in de week waarin ze zichzelf op een heel andere manier kunnen laten zien. Kinderen met een grote fantasie en een slechte concentratie hebben het soms moeilijk in de klas, maar bij ons stralen ze. Hier mogen ze helemaal zichzelf zijn en hun emoties uiten.

Met theater kun je je taalvaardigheid op een andere manier oefenen dan in de klas. Als je een andere rol speelt, leer je ook de taal van je personage spreken en de houding aannemen die daarbij hoort. Dan hoor je een kind dat een zakenman speelt ineens dure termen als ‘structureel verboden’ gebruiken.

Theater kan ook drempels helpen overwinnen. Een spreekbeurt geven voor de klas bijvoorbeeld: sommige kinderen vinden dat best spannend. In de dramalessen leren ze stapsgewijs hoe ze zich kunnen presenteren, hun stem kunnen gebruiken, er kunnen staan. Dat geeft zelfvertrouwen.

De lessen bouwen op van groep 1 naar groep 8 in een doorlopende leerlijn. We beginnen met bewegingstheater. De oefeningen die we doen met jonge kinderen zijn gericht op 'lichamelijk transformeren': hoe zou je bewegen als je een dier was, of als je op de maan liep? Hoe loop je met een hond die geen zin heeft om uitgelaten te worden, of met eentje die juist hard begint te rennen? Op jonge leeftijd hebben kinderen een grote verbeelding en die wakkeren we in de lessen nog extra aan.

'Samen spelen' is ook een belangrijke factor. Zeker jonge kinderen zijn geneigd om steeds dezelfde vriendjes op te zoeken. Wij laten ze ook met anderen opdrachten doen, zoals een ballon naar de overkant van het lokaal brengen zonder hun handen te gebruiken. Met dat soort oefeningen worden ze zich bewust van hun lichaam. Een goede basis voor de latere lessen, waarin ze meer gaan uitbeelden. Gaandeweg komen er stemoefeningen en presentatietechnieken bij. De kinderen leren teksten onthouden, scènes opbouwen en verhalen schrijven. In de musical komt uiteindelijk alles samen, tot en met de decors en kostuums.

De kinderen geven elk jaar met hun hele klas een voorstelling aan de ouders. Ze leren niet alleen theater maken, maar ook kijken naar voorstellingen en naar elkaar. Ze geven tips en tops, ze leren van elkaar. En soms komen zo thema's aan bod die de kinderen echt raken en waar we het samen over hebben. Daar komen de mooiste gesprekken uit."

De tip van Lizzy en Daan:

"Neem kinderen al jong mee naar voorstellingen. En breder nog: laat ze kennismaken met kunst. Ook al is het iets dat je uit jezelf niet zou opzoeken. Theater en kunst laten je op een andere manier kijken naar de wereld. Het zet je aan het denken."

De themanieuwsbrieven zijn een initiatief van het team van de Piet Hein om u te informeren over de onderwijskundige keuzes en het werk achter de schermen. Is er een onderwerp waar u meer over wilt lezen in een volgende themanieuwsbrief? Uw suggesties en vragen zijn van harte welkom: jan.wegman@basisschoolpiethein.nl.